

EIRA Water AS

Saksbehandlar, innvalstelefon

Pernille Stordal Rønning, 71 25 84 83

Att.Olbjørn Kvernberg

Dispensasjon til legging av røyrleidning til EIRA Water i Nauste naturreservat - Molde kommune

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal viser til søknad av 25.10.2023 og 06.09.2023, samt møte 10.10.2023, frå Arkitektene bbw AS på vegne av EIRA Water AS om legging av røyrleidning gjennom Naust naturreservat frå Eirakilden til EIRA Water AS sitt nye anlegg som skal stå klart i 2024.

Vedtak

Statsforvaltaren gir EIRA Water AS dispensasjon frå § 3 i verneforskrifta for Nauste naturreservat til å legge ein vassleidning gjennom reservatet. Heimel for vedtaket er § 48 i naturmangfaldlova. Eira Water får også løyve til å fjerne kantvegetasjon langs Dokkelva utanfor reservatet. Heimel for denne delen av vedtaket er vassresurslova § 11.

Vilkår

- Det skal nyttast styrt boring under strandengane og elva Eira, vist som gul stipla linje på kartet (figur 1). Boringa skal gå frå dyrka mark til dyrka mark på begge sider av Eira, og det skal ikkje påverke strandengane eller kantvegetasjon i tilknytning til Eira.
- Tiltaket skal vere gjennomført innan 1. juli 2024.
- Utanom strekninga med styrt boring (blå linje i kartet, figur 1) skal røyrleidninga gravast ned på ein skånsam måte, og terrenget tilbakeførast til opphavleg. Gravemassane skal tilbakefyllast i grøfta etterpå. Det skal leggest vekt på å oppnå minimal dreneringseffekt av grøftene.
- For å unngå spreiding av framande artar inn i verneområdet skal maskiner og reiskap vere reingjort på sikker plass utanfor reservatet før anleggsarbeida startar. Det skal ikkje nyttast tilførte massar, og stadeigne massar skal ikkje flyttast internt i reservatet.
- Over dyrka mark skal røyrleidninga ligge så langt frå skogkanten at trea med rotsone ikkje blir påverka.
- På strekninga mellom dyrka mark og Dokkelva skal leidninga ligge så nær vegen som hydraulikken i røra tillet. Gravemaskina skal vere så lita som praktisk mogleg. Det skal ikkje fellast fleire tre enn strengt nødvendig, og dei skal ligge att kvista og kapp i passe lengder.
- Det mindre bekkeløpet omtrent 50 meter vest for Dokkelva skal tilbakeførast til naturleg stand etter inngrepet, og røyrleidninga må ligge djupt nok i grunnen for å ivareta det naturlege bekkeløpet.

- Påverknad på kantvegetasjon langs vassdrag skal så langt det lar seg gjere minimerast. Skråningar skal stellast til og leggst til rette for ny kantsonevegetasjon av stadeigne treslag.
- Eira Water AS må gå gjennom vilkåra med entreprenøren før arbeidet.

Søknaden

EIRA Water AS planlegg å auke produksjonen i fabrikk på Nauste frå inntil 100 000 flaskar/døgn til inntil 400 000 flaskar/døgn frå 1. juli 2024. Det er difor søkt dispensasjon for å legge ein ny røyrleidning på 110/90 mm i ny trase frå Eirakilden til fabrikk.

Det er vurdert tre alternativ, vist i figur 1.

- Alternativ 0 er å grave ned røyrleidninga i blå trase og krysse Eira med leidning nedtynga med betongklossar.
- Alternativ 1 (rød trase). Denne blir ca. 50 % lengre, og vil føre til betydeleg trykktap og auka kostnader. Det er mykje eigedommar og infrastruktur i denne strekninga. Dette alternativet vil vere urealistisk å gjennomføre i tide av ovannemnte orsakar.
- Alternativ 2 er gul stipla linje over Eira og blå linje elles. På strekninga med gul stipla linje blir det brukt styrt boring frå dyrkamarka på begge sider av Eira. Lausmassane er eigna til styrt boring på ei djupne mellom 5 og 10 meter. Alternativet kostar meir enn alternativ 0, men er vurdert som gjennomførleg.

Figur 1: Kart med dei tre alternative for trase for røyrleidninga. Blå linje er alternativ 0. Rød linje visar alternativ 1. Alternativ 2 vist med gul stipla linje over Eira og strandengane, med blå linje elles.

Leidninga vil bli lagt ca. 1 meter under eksisterande terreng. Kryssing av Dokkelva skjer opphengt under eksisterande bru, noko som er avklart med vegeigar.

På sikt (3-4 år) ønsker EIRA Water å bygge ein fabrikk ved Eirakilden, og det er i gang ein planprosess på dette. Det er usikkert kva som vil skje med fabrikkjen på Nauste, men truleg vil det fortsette å vere noko produksjon der.

Lovgrunnlaget

Søknaden er vurdert opp mot gjeldande verneforskrift, fastsett ved kongeleg resolusjon 8.11.2002 (FOR-2002-11-08-1242). Alle vegetasjon på land og i sjøen, også daude plantar, er freda mot skade og øydelegging, jf. § 3.1 i verneforskrifta. I § 3.3 står det at det ikkje må setjast i verk tiltak som kan endre naturmiljøet, som t.d. oppføring av bygningar, anlegg og fast innretningar, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båtar, framføring av luftleidningar, jordkablar og kloakkleidningar, bygging av vegar, drenering og anna form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, utføring av kloakk eller tilførsel av konsentrert forureining, tømning av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske plantevern- eller skadedyrmiddel. Forsøpling er forbode. Opplistinga er ikkje fullstendig.

Statsforvaltaren kan gi dispensasjon frå verneforskriftene i medhald av § 48 i nml, der det heiter: *Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. (...).*

Søknaden må også vurderast etter prinsippa i nml §§ 8-12, jf. § 7. Dette er prinsipp som omfattar vurdering av kunnskapsgrunnlag (§8), føre-var-omsyn (§9), samla belastning (§10), kostnader knytt til ev. skade på naturmangfald (§11) og miljøforsvarleg teknikk og driftsmetode (§12).

Utanfor reservatet berører tiltaket kantsona langs Dokkelva. Fjerning av kantvegetasjon må ha løyve frå Statsforvaltaren etter vassressurslova § 11.

Statsforvaltaren si vurdering

Formålet med fredinga av Nauste naturreservat er å ta vare på det største og mest intakte elvedelta i fylket. Dette er eit typeområde for eit stort strandengkompleks på eit delta. Den opphavelige biologiske funksjonen og landskapskarakteren er intakt og har store botaniske, zoologiske og geomorfologiske verneinteresser.

Nauste naturreservat er eit større brakkvannsdelta med stor verdi. Det er kartlagt områder som semi-naturlig eng og semi-naturleg strandeng i strekninga kor røytraseen skal gå. Semi-naturlig strandeng er ein naturtype som er sterkt trua (EN) på norsk rødliste for naturtypar, medan semi-naturleg eng er vurdert som sårbar (VU). Eira er ei anadrom strekning for laks og sjøaure. Det er kartlagt elvemusling i elva, som er ein art som er sårbar (VU) på norsk rødliste, og er ein ansvarsart for Noreg.

Alternativ 2 med styrt boring vil ikkje berøre dei sårbare delane, og det ligg fysisk og økonomisk godt til rette for løysinga, jf. nml §§ 11 og 12. På dyrka mark blir ikkje verneverdiar berørt, føresett at traséen blir lagt så langt frå skogkanten at skogen ikkje blir skadd (nml § 12). Mellom dyrkamarka og Dokkelva går traséen gjennom eit parti med skog og ein liten bekk. Det er ønskeleg at leidninga blir lagt så tett opp til vegen som hydraulikken i leidninga tillet for å samle og minimere inngrep. Gjennom skogen må ein bruke så lita gravemaskin som mogleg for å avgrense marktrykk og felling av tre. Felte tre skal liggje att kvista og kappa i passe lengder for nedrotning. Bekken må tilbakeførast

til opphåveleg tilstand. For å unngå spreiding av framande artar, må maskiner og utstyr vere reingjort på sikker plass (nml §§ 9, 11 og 12). Det skal ikkje nyttast tilførte massar, og stadeigne massar skal ikkje flyttast internt i reservatet.

Føresett gjennomført som skissert ovanfor finn ikkje Statsforvaltaren at den biologiske funksjonen og landskapskarakteren for elvedeltaet vil bli vesentleg påverka av tiltaket (nml § 10). Ein kort skogstreking langs fylkesvegen er det einaste naturelementet som blir berørt, og vi finn at tiltaket ikkje strir mot verneformålet eller påverkar verneverdiane nemneverdig, jf. nml § 48. Kunnskapsgrunnlaget er godt (nml § 8), og det er sett vilkår som sikrar miljøforsvarleg gjennomføring (nml §§ 11 og 12, jf. også nml § 9).

Vekst på ei bedrift i Eresfjord vil kunne skape fleire arbeidsplassar, og gi positive konsekvensar for distriktet og lokalsamfunnet. Dette, saman med at tiltaket ikkje vil påverke verneverdiane eller vassdraga nemneverdig, gjer at Statsforvaltaren vurderer tiltaket som akseptabelt.

Anna lovverk

Vi gjer merksam på at vedtaket berre omfattar dispensasjon frå verneforskrifta i medhald av naturmangfaldlova, samt løyve frå vassressurslova. Nødvendige løyve etter anna lovverk må avklarast med rette myndigheiter.

Klage på vedtaket

Partane i saka eller andre med rettsleg klageinteresse kan klage på vedtaket innan tre veker frå det er mottatt. Klagen må vere grunngitt, og skal sendast til Statsforvaltaren. Miljødirektoratet avgjer klagen dersom Statsforvaltaren opprettheld vedtaket. Reglane om klage på vedtak går fram av kapittel VI i forvaltningslova.

Med helsing

Bjarne Otnes (e.f.)
fagleiar

Pernille Stordal Rønning
rådgivar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

MOLDE KOMMUNE
Arkitektene bbw as

Rådhusplassen 1

6413

MOLDE